

Nr 40.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning i fråga om pensioner åt extra eldaren vid riksdagshuset G. A. Gustafsson och städerskan därstädes Hilda Kristina Nilsson.

1:o.

I skrivelse till bankoutskottet den 20 maj 1948 hava *fullmäktige i riksgäldskontoret* gjort framställning om beredande av pension eller årligt understöd åt *extra eldaren vid riksdagshuset Gustaf Alvar Gustafsson* och därvid anfördt följande.

Med bifall till hemställan av bankoutskottet i utlåtande nr 72 bemyndigade 1943 års riksdag fullmäktige i riksgäldskontoret att i förekommande fall besluta angående pensionering av arbetare vid riksgäldskontoret, riksdagens hus, riksdagsbiblioteket samt justitie- och militieombudsmansexpeditionerna enligt de grunder, som angivas i kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 696) — numera ersatt av kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) — med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst.

För erhållande av pension enligt berörda kungörelser erfordras bl. a., att arbetaren vid arbetsanställningens upphörande antingen uppnått en levnadsålder av 60 år eller ock dessförinnan blivit till följd av sjukdom för framtiden oförmögen att på tillfredsställande sätt utföra honom åvilande arbetsuppgifter samt att arbetaren under en tid av sammanlagt minst 15 år efter fyllda 18 år, därav minst 12 år före fyllda 60 år, innehaft sådan anställning i statens tjänst, som utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Sedan i anledning av framställning av chefen för riksdagens ekonomi-byrå fråga nu uppkommit om pension åt extra eldaren vid riksdagshuset Gustaf Alvar Gustafsson, som i december 1932 efter uppnådd levnadsålder av 54 år erhöll och alltjämt innehar anställning i riksdagshuset, få fullmäktige, som med hänsyn till ovan angivna villkor angående anställningstidens längd före uppnådd ålder av 60 år icke anse sig bemyndigade att besluta i detta pensionsärende, hänskjuta detsamma till bankoutskottets prövning.

Gustaf Alvar Gustafsson, som är född den 29 mars 1878 och alltså i år fyllt 70 år, har, efter att tidigare hava varit sågmästare i enskild tjänst, innehaft anställning i riksdagshuset från december 1932—januari 1934 för montering av kapsåg och som vedkapare mot ackordslön samt därefter med tjänstgöring som extra eldare med tjänstgöringsskyldighet, enligt åtagande, jämväl samtliga söndagar. Med frånräknande av tillfälliga avbrott sommardag å sammanlagt högst 6 månader, kommer hans anställningstid, räknat t. o. m. den 30 juni 1948, att uppgå till 15 år och 1 månad. Under åren

1933—1941 har Gustafsson jämsides med sin tjänstgöring som e. o. eldare även tjänstgjort såsom vikarierande nattvakt i riksdagshuset och dessutom fr. o. m. år 1940 som tillfällig portvakt vid andra kammarens läktaruppgång. Dessa extra tjänsteålliganden torde kunna uppskattas till sammanlagt omkring 1½ års tjänstgöring med normal arbetstid. Någon anställning utom riksdagshuset har Gustafsson icke innehaft sedan december 1932.

Gustafsson, som är änkeman, bor hos sin son eldaren i riksdagshuset Carl Hjalmar Gustafsson. Utöver angivna inkomst på grund av anställning i riksdagshuset, som under de senaste fem åren utgjort i medeltal omkring 5 800 kronor, åtnjuter han folkpension till belopp av 1 000 kronor för år. I övrigt saknar han medel för sin försörjning.

Ehuru Gustafsson icke uppfyller det villkor för erhållande av pension, som här ovan angivits beträffande tjänstetidens längd före uppnådd ålder av 60 år, vilja fullmäktige, även om ärendet måste anses vara av tveksam natur, ifrågasätta, huruvida icke pension eller årligt understöd kunde beredas honom, då han vid eldningssäsongens slut den 30 juni 1948 lämnar sin anställning. Beloppet synes lämpligen kunna bestämmas till 888 kronor för år.

Med åberopande av vad sålunda anförts få fullmäktige hemställa, att utskottet måtte föreslå riksdagen medgiva, att extra eldaren vid riksdagshuset Gustaf Alvar Gustafsson må från och med dagen näst efter den, då hans anställning upphör, under sin återstående livstid av det under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. uppförda förslagsanslaget till pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl. uppbära en årlig pension eller ett årligt understöd av 888 kronor.

Utskottet. På de skäl fullmäktige anført tillstyrker utskottet, att Gustafsson beviljas ett årligt understöd av 888 kronor att utgå från och med dagen näst efter den, då hans anställning som extra eldare vid riksdagshuset upphör. Utskottet hemställer förty,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret förevarande framställning, må medgiva, att extra eldaren vid riksdagshuset Gustaf Alvar Gustafsson må från och med dagen näst efter den, då hans anställning upphör, under sin återstående livstid av det under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. uppförda förslagsanslaget till pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl. uppbära ett årligt understöd av 888 kronor.

2:o.

I skrivelse till bankoutskottet den 27 maj 1948 hava *fullmäktige i riksgäldskontoret* gjort framställning om beredande av pension åt *städerskan vid riksdagshuset Hilda Kristina Nilsson, född Jonsson*, och därvid anført följande:

Med bifall till hemställan av bankoutskottet i utlåtande nr 72 bemyndigade 1943 års riksdag fullmäktige i riksgäldskontoret att i förekommande

fall besluta angående pensionering av arbetare vid riksgäldskontoret, riksdagens hus, riksdagsbiblioteket samt justitie- och militieombudsmansexpeditionerna enligt de grunder, som angivas i kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 696) — numera ersatt av kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) — med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst.

För erhållande av pension enligt berörda kungörelser erfordras bl. a. att arbetaren vid arbetsanställningens upphörande antingen uppnått en levnadsålder av 60 år eller ock dessförinnan blivit till följd av sjukdom för framtiden oförmögen att på tillfredsställande sätt utföra honom åvilande arbetsuppgifter samt att arbetaren under en tid av sammanlagt minst 15 år efter fyllda 18 år, därav minst 12 år före fyllda 60 år, innehaft sådan anställning i statens tjänst, som utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla. Enligt vad fullmäktige inhämtat lär en anställning kunna anses vara av sistnämnda natur endast därest den dagliga arbetstiden utgjort minst 3½ timmar.

Sedan fråga nu uppkommit om pension åt Hilda Kristina Nilsson, född Jonsson, som under en följd av år varit anställd såsom städerska vid riksdagshuset med en daglig arbetstid av 2½ timmar, få fullmäktige, som vid ovan angivet förhållande icke anse sig bemyndigade att besluta i detta pensionsärende, hänskjuta detsamma till bankoutskottets prövning.

Hilda Kristina Nilsson, född Jonsson, som är född den 12 december 1877 och alltså nästlidet år uppnådde en levnadsålder av 70 år, har alltsedan den 1 april 1925 varit anställd såsom städerska i riksdagshuset dels under riksdagstid och dels å annan tid hos kommittéer och sakkunnigutredningar. Sammanlagt torde hennes anställning hava omfattat omkring 17 år, därav före fyllda 60 år omkring 12 år. Hennes inkomster av ifrågavarande anställning ha under de senaste fem åren utgjort i medeltal omkring 1 300 kronor för år.

Hilda Nilsson är sedan år 1912 änka efter maskinarbetaren vid flottans varv Gustaf Georg Nilsson. Någon pension efter denne åtnjuter emellertid ej änkan. Makarna hade i äktenskapet tre barn, av vilka två avledo i unga år. Det tredje, en dotter, är gift och bosatt i Stockholm, men saknar förmåga att i nämnvärd mån bidra till moderns försörjning. Utöver ovan angivna inkomst av städningsarbete uppbär Hilda Nilsson sedan några år folkpension, som för närvarande utgår med ett belopp av 103 kronor för månad. I övrigt saknar hon medel för sin försörjning. Sedan ett år innehar hon bostad om ett rum och kokvrå hos Stureby Pensionärshem mot en årshyra av 240 kronor.

I skrivelse till fullmäktige den 21 maj 1948 har Hilda Nilsson anhållit, att då hon på grund av sin höga ålder måste sluta sin anställning med utgången av 1948 års riksdag, den pension måtte beredas henne, varav hon är i stort behov för sin framtida försörjning.

Med hänsyn till Hilda Nilssons ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt synes, såsom i särskilda fall tidigare skett, en årlig pension böra beredas henne. Pensionen torde skäligen bestämmas till 372 kronor för år. Fullmäktige vilja erinra om att i några fall under de senare åren, då vederbörandes ekonomi varit något bättre än i föreliggande fall, engångsunderstöd beviljats till belopp av 600 kronor (se bl. a. bankoutskottets utlåtande nr 15 vid 1948 års riksdag).

Fullmäktige hemställa, att utskottet måtte föreslå riksdagen medgiva, att

städerskan vid riksdagshuset Hilda Kristina Nilsson, född Jonsson, må från och med dagen näst efter den, då hennes anställning upphör, under sin återstående livstid av det under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. uppförda förslagsanslaget till pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl. uppbära en årlig pension av 372 kronor.

Utskottet. Med biträdande av fullmäktiges förslag hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret förevarande framställning, må medgiva, att städerskan vid riksdagshuset Hilda Kristina Nilsson, född Jonsson, må från och med dagen näst efter den, då hennes anställning upphör, under sin återstående livstid av det under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. uppförda förslagsanslaget till pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl. uppbära en årlig pension av 372 kronor.

Stockholm den 3 juni 1948.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande

från första kammaren: herrar Åkerberg, Sundvik, Leander, Lundqvist, Edin, Petersson i Karlskrona, Fahlander och Näsgård;

från andra kammaren: herrar Wiberg, Paulsen, von Seth, Andersson i Munkaljungby, Sundberg, Nilsson i Landskrona, Persson i Norrby och Stjärne.
